

עיתון בונקו (מילה חמה) גיליון מס' 1

(עיתון הבנות מהיים ל410)

פינה עליזה! המולה אמנותית ב - XI

ההתעניינות באמנות שמתגלה בביתן הבנות מס' xi איננה בשום אופן פסיבית. על אמיתות התעניינות זו מעידים ניסיונות של יצירה עצמית. ליד הכישרונות שמשתמשים באמצעים ישנים שכבר הוכיחו עצמם, יש לנו כאן גם נציגות הנלחמות לכוונים הכי חדישים. בעקבות הצייר אמיל פילה והפסל וינסנץ מאצקובסקי צועדת אמנית צעירה שמאגדת בצורה מאד מעניינת חומר מגוון להעצמת הביטוי שלה. בתוך צלחת היא משלבת במקוריות מרק תפוחי אדמה שהתקרר, עם חתיכת חבל עבה. אני מקווה כי התנופה המעוררת תקוות לא תיעצר על ידי מחאות שמרניות ואי הבנה של המטפלות, ושנערה חמודה זו לעתים קרובות תגרום ליצירת גלי הדמיון של הצופה הרגיש.

ט.

ה-אלף- בית של טרזין (ב- 5 המשכים)

ל לפחות לקבל 'כפולה' הנו חלום של כל תושב טרזין ועם משאלה זו בראש הוא מתהלך כל היום.

פ פרעושים כבר נהנים מזכויות אזרח. מספרם כה גדול כאן עד שזה ממש לא בריא לנו.

ק קרקס מתחת החלונות היה לנו פעם - בפברואר יהיה לנו פארק - כמה נהדר.

ה רופא שלנו באמת מתוק כדבש, רק מילה אחת מספיקה והוא רושם "חופשת מחלה" מיד.

ר רכוש הציבור הוא כל מה שיש לנו, אך אף פעם אנו לא מחזירות למקום הנכון.

"מהולנה"

לובוס: איזה מדינאי אנגלי חבש את המגבעת הכי גדולה?

קיקי: ההוא שהיה לו הראש הכי גדול.

"טומנובה"

הקדמה - דברי פתיחה (אין צורך בעריכה)

אני מניחה אכן פנה למבנה - לא קתדרלה - אלא למפעל בעל חשיבות לא פחותה וזה לכתוב

מאמר פתיחה לעיתון שלנו. למרות שאנו נמצאים בטרזין, אנו לא מאבדים את האופטימיות

שלנו ויש לנו רצון לחיים ולעבודה. ההוכחה היא שאנו מגשימים מה שאנו רוצים להגשים ואנו

רוצים להוכיח דבר, וזה אמור להיות העיתון שלנו. לא רק שהוא יהווה מראה לחיים שלנו

בבית הבנות, עליזים וחברותיים עם רגעי עצב, אלא ירחיב לנו האופק גם מעבר לגבולות

הגטו, כי העניין שלנו לא מוגבל במחסומי העץ. אנו רוצים להשתכנע כי אף אחד לא יוכל לנו.

שאנו משתווים לאלו שלא התמזל מזלם ולא נכללו בין תושבי הגטו. מי יודע, אולי העיתון לא

יחזיק מעמד, שימאס לנו לאחר זמן מה, שיהיו לנו אולי דאגות אחרות ושלאחר מספר

הוצאות העיתון יחדל מלהתקיים. אבל נהיה גם בכונן זה אופטימיות ונקווה שאפילו ההתחלה

לא תהיה פשוטה כמו שאנו מתארות לעצמנו, נצטרך ודאי לעמוד מול הרבה קשיים במיוחד

טכניים, אבל לא נרתע וביום בהיר אחד, אולי בקרוב נדפדף בזיכרונות שלנו ונוציא אחד

העיתונים ונראה אותו למכרינו ובגאווה נציין:

"זו הייתה הפעילות שלנו בטרזין"!!! עם ברק זיכרונות בעיניים, יותר וורוד ונעים - כמה

שיותר מוקדם זה יקרה.

"יארקה"

כווננו - מטרתנו?

אלה הן לא רק אשלויות

אלה הם לא דבורי סרק

אף על פי שכמה משיחותינו

מעידות על כאלה.

אנו רוצים לפרוץ לחיים,
ולהראות כוח,
לא פיזי, גם רוחני,
גם כאשר נמצא במערבולת.
החיים הם קרב קשה ואכזרי
ובכל זאת לא כל כך רע,
- רק צריך להבין ובעיקר לחוש אופטימי.
"מהולנה"

מספר היסוד

בצלילים עמומים מכתים הערב את העולם
אומר לעצמי: יד, קטיפה, אגרטל, פרח.
במפרשים לבנים הבוקר מסיר את הצללים,
אומר לעצמי: יד, פלדה, מחר, אמונה
!

"טאיה"

מתפזרים בעוד מספר דקות

עוזבים בעוד כמה דקות..... מילים אלו התלחשו תוך תקווה משמחת בין המוני האנשים
ועברה הלאה והלאה, מקפצת כמו ניצוץ חשמל בין כל ההמון הממתין בחוסר סבלנות. לאט
החשיך, ואפרוריות הסתערה מעל הנוף הלא מסביר פנים, ומסכי הערפל כיסו את התלמים
הטריים. תארו לעצמכם אהו עצום, שם עומדים בבד אחת 35,000 אנשים. כל תושבי הגטו
נאספו שם. החל מילדים בני שלוש וכלה בקשישים וקשישות בני 70. השקט של כל הגטו
הופרע ביום רביעי

בערב, כאשר התחילו השמועות שייעשה מפקד לספירת האנשים ונהיה סגורים
בקסרקטינים

וכמו תמיד כבר נולדו שמועות סנסציוניות שכולנו נצא בטרנספורט וכל הגטו יפונה וכו'.
ולמחרת מהשכם בבוקר התאספו אנשי הגטו - לפי מיקום מגוריהם - וכולם בהדרגה הלכו
לעמק ליד ביהושבי'צה. אז התגוררתי ב-410. הגענו לעמק בסביבות השעה עשר. בכל
הכוונים עמדו שורות שורות אנשים וכל אחד עם הכתם הצהוב בצד שמאל. ביניהם הסתובבו
או רצו כמה אנשים במדים. כל אחד קד להם וסר באדיבות מדרכם. כמה מגוחך שכל כך
הרבה אנשים מוחזקים ברסן על יד קומץ של כמה שלא היה עליהם אות קין. הזמן עבר לאט
בלי שנוי נראה לעין. מהעמק ראינו את שעון הכנסייה בגטו. מחוגי השעון זזו באיטיות והקצב
האיטי הגניב ללבותיהם של המוני האנשים המדוכאים והמושפלים רגשות חרדה, חוסר
בטחון ופחד. מדי פעם עבר בין השורות איש שטן במדי האס אס וכאילו ספר וספר שוב את
העשרות אלפים. כמה השפלה מכסה ספירת הבהמות הזו. ועדיין הסכום לא מתאים. או
מישהו חסר או להפך, היה עודף. אט אט ירד הערב. הייתה זו הרגשה כה מיוחדת, ראינו את
מסילת הברזל. רכבת, דרקון מן האגדות מתיזה ניצוצות אש לתוך האפרוריות של הערב,
הרעישה את השקט והכניסה לתוך נשמת חרדה וגעגועים מכרסמים. בתוך הרכבת יושבים
אנשים, או שהם חוזרים מהעבודה, בני נוער בדרכם מבית הספר, או שמישהו יוצא לדרך
ארוכה יותר, אך כולם רגועים ושבעי רצון ומחכים עד שהרכבת תביא אותם ליעד המבוקש.
כמה הייתי רוצה להתחלף עם גורלם של אנשים אלו. אולי אינם עשירים ואינם מרוצים אך כל
אחד יש לו בית - אפילו צנוע, ובו אח משפחתי שלעת ערב כולם נאספים לידו. הרכבת עברה
לאיטה, עוד נראו הניצוצות האחרונים ונשמעה צפירה ממושכת ושוב השקט המפחיד, בו
התחילו להתגב פחדים שחורים ומאיימים, שהתקוה ונהיו מאיימים יותר עם רדת החשכה.
שמועה כי לא יתנו לנו ללכת הביתה. ואולי ישאירו אותנו כאן ומחר בבוקר ימשיכו לספור
אותנו. ופתאום, בלי לדעת מי הפיץ את השמועה שהולכים הביתה. וכולם, בלי ראש וברי
ארגון כל שהוא התחילו להידחף לכוון היציאה. מבני האדם שעד כה, אפילו בלחצים, שמרו
על כבוד האדם, נהפכו לחיות. איש לא התחשב בסביבתו, כל אחד רק נדחף קדימה. הרי
שלא היה מדובר באיזה דבר. ממש לא. חזרה לגטו? מישהו מתגעגע לזה? הרי נמלטו מספר
אנשים רק כדי לעזוב את המקום הארור הזה לתמיד. פתאום נלחמים זה בזה על מנת לחזור

לשם? בינתיים לא הייתה תקווה כי נחזור הביתה, הגטו היה עדיין סגור. הזמן נמרח לאין סוף, התחיל לרדת גשם דק ואלפי לבבות נצבטו עם חרדה גוברת. היום אני נזכרת בזה כעל אפיזודה פשוטה, חוליה מזערים בשרשרת מאורעות בטרזין, לעתים טרגיים ולעתים רחוקות גם עלזים. אבל אז, עברו עלי עיניים ממשיים, האי וודאות השפיעה עלי נורא. אך לכל דבר יש פעם איזה קץ וסוף כל סוף הגיע הרגע של חזרה. לאט ובהדרגה התחילו תושבי הגטו לשוב למגוריהם ולבטח אף פעם לא זכו לישון כל כך טוב כמו שביליה ההוא. כאשר אחרוני תושבי הגטו הסתדרו למנוחתם, החיים בגטו שיום זה שעבר עלינו הכניס בהם צליל מאד צורם, והכל שב למסלולו הרגיל.

"יארקה"

חדשות היום

חדשות מהבית שלנו (אין צורך בעריכה)

בבית מס' xi גרות 24 נערות העובדות בכל מיני מקומות: במטבח, במשרד, במרפאה ובגן. המשותף לכולן הוא הרצון העז ללמוד דבר מה ולהעלות את ה-xi מרמת מגורים משותפים לבית של ממש של חברות טובות. להגשמת תכנית זו אנו מזמינות מומחים לדבר, ואלה מקנים לנו ידע בסיסי בכל מיני שטחים וחולקים עמנו מניסיונם. עד כה היו לנו הרצאות בנושאים הבאים: "שירת הכושים", "זיכרונות משנות בית הספר התיכון", "המהפכה הצרפתית", "האמנות המודרנית".

אנו מכינות המשך לנושאים אלו, הרצאה על ביולוגיה ועוד. ההקשבה איננה סבילה. אנו רושמות הערות ודורשות מהמרצים לשאול שאלות בקרה. להעמקת חיים רוחניים של הבית אנו עורכות שיחות ערב חופשיות, בהן אנו משתתפות בלי עפרון ומחברת, כדי לנהל שיחות על עניינים שונים. ארגנו קרן לבנות חולות ולאילו שלא מקבלות חבילות. בזמן פנוי אנו קורות עושות חזרות או מתרגלות שפות זרות. אנו רוצות להכין בעצמנו הרצאות שונות, שנפרסמו כאן בהזדמנות, או נעביר עליהן בקורת.

כמו כן עיתון זה אמור לשמש אמצעי חינוכי ל- 24 בנות משכילות, היוצרות קולקטיב מוצק - בית מספר xi.

ט.

דרכי לטרזין

..... הטלפון מצלצל. "הלו, כאן הקהילה היהודית בפראג. עד יום שלישי בערב, על 30 אנשים להתייב לטרנספורט". מיד כאשר שמעתי את השם הראשון, השפופרת עפה חזרה לטלפון, לא אמרתי לאף אחד לא א' ולא ב', תפסתי את התיק שלי ונסעתי בחשמלית הביתה. מאורעות רדפו אחד את השני, אריזה, ניצול הימים האחרונים ופרידות. השעה הייתה שבע כאשר עזבתי את הבית. אמי, יאיא ומאניה נתלוו אלי. מסבא ואבא נפרדתי בבית. הוא בכה. איש בבית לא ידע לאן

אני נוסעת. קשה מאד לחייך לברכות של בלוי נעים בחופשה. אמי והשאר הורשו ללוות אותי עד למקום האיסוף. מעניין כי הבנים נעזרים בניחומים מטעם הבחורות. ההורים של כולנו חייבים לעזוב עד עשר וחצי, אך הובטח להם שיורשו לבקרנו למחרת. לכן אני לא נפרדת. רק עם יאיא ומאניה. אנו לא בוכות אך עצוב לנו. לאחר שכולם עזבו, אנו פורסות את השק שינה אך אין מה לחשוב על שינה. קר לי. הבנים מבצעים כל מיני 'קטעים', אך מורגש שזה מאולץ. הבטחתי לאם אחד הבנים כי אדאג לו. הוא אמנם בגילי אך נראה צעיר יותר. יושב לו שפוף לגמרי בפניה. אני הולכת אליו. מנחמת אותו ומלטפת שערותיו. "אל נא תהיה כה עצוב, יירקה, הרי אתה בן".

נדמה לי כי מצבו גרוע משלי. אנו יושבים זה ליד זה. לאחר זמן מה קוראים לי לבוא לישון. אני נאלצת לעזוב. לא יכולה להירדם. מה עושים אמא ואבא? ומה כל השאר? אני כה בודדה כאן! מה צפוי לי? משתדלת לא לחשוב. זה לא מצליח. לקראת בוקר אני מצליחה להירדם. ב- 6 אני כבר שוב ערה. אין מה לחשוב על שינה. הזמן זוחל לאט. לא מרשים כניסת ההורים לביקור. אבא סדרן תורן, אני מצליחה עוד לשוחח עמו. הוא מתרגש מאד, יותר ממני. בשעה 11 אני הולכת עם עוד שני חברים למרתף, שם עלינו להיפרד מהאמהות. מעבר צר וחשוך. אני מועדת. בסוף המעבר דלוק פנס קטן. כאן עומדת אמא, בוכה, פניה קרועים. מושיטה לקראתי ידיה, מחבקת ומנשקת אותי. מי ייתן וזה יימשך לנצח. אביו של אחד הבנים מנסה

לשכנע אותנו כי נפרד מהר. זהו סיכון גדול. אמא לא רוצה לעזוב אותי. מתאפקת בכל כוחי. לא. אסור לי לבכות. צריכים לנחם את אמא. עוד חיבוק ארוך, נשיקה, מעבר חשוך ארוך. ושקט, לא כלום..... יש לי זמזום בראש... בצהרים אבא מביא לי ארוחה. אחרונה. אחר הצהרים לוקחים את הניירת שלנו ואנו מתכוננים לדרך. בשעה 8 מוכנות המשאיות שאמורות להסיע אותנו לתחנת הרכבת. אבי כבר העביר כל חפצי לרכבת. בקושי עוד מצליח להגיע אלי ונפרד ממני בחופזה. ואני רואה אותו נעלם במדרגות. רואים לו רק את הראש. עתה - איננו עוד. אנו עולים למשאיות. ברחובות ממש התמרדות כאשר אנו עוברים בניסיעה. בפעם האחרונה אני רואה את עיר מולדתי. בפעם הראשונה זולגות לי דמעות. המשאיות נכנסות לשער תחנת הרכבת. מגרשים אותנו לתוך הקרונות ברציף השני. אני מצליחה לראות את אמא מסתתרת בין הארגזים. למרות שאני יודעת שלא תשמע אותי, אני נותנת צעקה: "אמא!" עכשיו מהלכים ברציף השני גרמנים במדים. אני חרדה שמא ימצאו את אמא. היא ממחרת לעזוב. יותר טוב כך. רק בשעה 11 מתחילה הרכבת לנסוע. יש לנו - אני ושני בני - תא אחד. יש מספיק מקום. אחד בא עם הרעיון שאולי נוכל לזרוק פתקים מחלון הרכבת. הניסיון הראשון הצליח. קבלנו עתה יותר אומץ. כותבים את השני. אני מחזיקה את הפנס ומאירה על הכתיבה. אני גם חותמת. עם צאת הרכבת מהתחנה אני משליחה את הפתקה מהחלון. אני יושבת ליד יירקה, ראשינו נשענים אחד על השני. אני מנמנמת. הרכבת נעצרת. הדלת נפתחת פתאום ובה מופיע גרמני. הוא שואל בגרמנית: "מי זרק החוצה גלויה עם עזיבת הרכבת מהתחנה האחרונה?" לפני שאני תופסת את מלוא מובן המילים, קם יירקה ומודיע "אני". נשמתי התכווצה. מה יקרה עכשיו? לא קרה דבר. לעת עתה. בבוקר נראה המשך. הנער השני התעורר מהרעש ושואל מה קרה. אני מספרת לו הכל. אני לא מקבלת הצעתו הנדיבה להתחלף עמו ולנוח על הספסל החופשי. רק שיישאר שם. הרי די טוב לי ליד יירקה וגם לו. יד ביד אני נרדמת. עוד לפני בוא השינה, אני מרגישה שהוא מנשק אותי. הוא איננו יכול להירדם. עדיין מרוגש מהמקרה הקודם. לאחר מכן אני נרדמת. ב-6 מעיר אותי יינדה. "שמעי נא, יירקה איננו. לפני רגע בא הגרמני ולקח אותנו". אני לגמרי הרוסה. "רק שלא יכלאו אותנו? היכן אנחנו?" "בפראג". כך עלינו להכיר את פראג? הדקות נמשכות. זה נורא לחכות כאן כך. סוף סוף נפתחת הדלת והגרמני מכניס את יירקה פנימה. אבן נגולה מלבי. "היכן היית?" "נאלצתי לצחצח לו נעלים". העיקר שהסוף טוב. בשעה 9 אנו עוזבים את פראג. לא טוב לי ואני לוקחת כדורים שגורמים להרעת הרגשתי. הבנים מנסים לשעשע, הם יותר מדי רועשים. הייתי רוצה להשתתף בעליזות שלהם. לא מצליחה במיוחד. אני מביטה מהחלון ומהרהרת. במרחק מה מופיעות כל מיני חומות. האם אנו בטרזין? אנו מנחשים. כנראה. בעוד רגע אנו מתקרבים לחומות הראשונות. כמה שהן גבוהות! חומה הבאה. שלישית. כעת אנו נכנסים בשערי טרזין. האם אי פעם אוכל לצאת מכאן?

מרצי

מיומנה של ס.ו.

שלשום בבוקר עוד כתבתי בנחת ליד החלון "בית החרושת לבירה". בצהרים אכלתי בנחת. אחרי הצהרים ציירתי בנחת. לאחר מכן הגיע האדון או. מנהל הבית שלנו ועם הבעת פנית בלתי מתפשרת הודיע לנו, שלכל המאוחר בעוד שעתיים עלינו לעבור מהמקום. בחיי, רק הופתעתי וזה הפריע לי בציור. רציתי להיות מצוברחת, אך מאחר ולא היה אפשר לשנות דבר, צחקתי והתחלתי להכין את חפצי. כאשר הודיע לנו, עם פנים מאובנות, את הבשורה המשמחת, נעלם לו ביחד עם החולצה הירוקה הייחודית שלו, ולא היה אפשר לאתרו. כנראה שרצה להימנע מלתת מענה שלילי לבקשותינו לתת לנו אישור לעבור את הלילה כאן. הנשים כעסו, נאנחו ורגזו על הפקודות שכה קשה למלא אחריהן, צעקו, בכו, לא - עכשיו לקראת הלילה לא נעבור לאיזה עלית גג ב"דרדן"! לאחר מכן כולן החליטו שלא לעבור הלילה ושלחו נציגה עם בקשה ל"מגדבורג" למנהל החדרים.

הזמן רץ ומתוך השעתיים נשארה רק שעה אחת ועלינו בכל זאת לעבור דירה. הייתה לנו מיטת עץ או ספה לכל אחת מאתנו, אך את אלו נאלצנו להשאיר במקום. השעה הייתה 8 ואחרי 9 היה איסור יציאה מחוץ לבית. השתררה מהומה ובית משוגעים. הנשים רצו לקרוא לבעליהן או בניהן או מכריהן שיעזרו להעביר אותן. אבל אצלנו בגטו קיימת מברקת בזק. בקצה אחד מתרחש דבר מה ומיד יודעים זאת בקצה השני. לרב הגיעו אנשים בלי שקראו

להם לעזור עם החבילות. לחנה עזר החבר שלה, לאירנה איזה נערים. אצלי זה היה יותר גרוע. כל הדברים שלי עדיין היו כאן ולא ידעתי ממי לבקש עזרה. לא אמרתי דבר לאף אחד אך לעצתה של חנה (מקודם הייתה חנה ידידתי, אך עתה רק שכנתי) לקחתי קולב עם כל הבגדים החגיגיים שלי ומעילים ליד אחת ותיבה עם בובת הרוקוקו ארוזה בסינר ליד השנייה, ומיהרתי ל"הנובר". הגיעו איזה ילדים פולנים מסכנים. יתומים מלודז' ואוקראינה ולא היה דבר מוכן עבורם. לכן נאלצנו לעבור בחופזה. לכן כל הגברים שעבדו ברכבת וגברים ונשים שעסקו בחיטוי נגד כינים הייתה להם תורנות להכנות, לפחות במקצת, לקראת בוא הילדים. פאבל, החבר של חנה היה גם הוא מועסק ב"כינה" ונאלץ להתייצב לעבודה מהערב עד הבוקר. לא היה מספיק כוח עבודה לטיפול בחיטוי הילדים לכן כולם וגם פאבל, נאלצו להאריך את התורנות עוד מהבוקר ועד הערב ושוב מהערב עד הבוקר, 33 שעות לא אפשרו לו לבוא הביתה. הוא לא התנגד כאשר אמרתי לו שאני מניחה את חפצי על הדרגש שלו. הלכתי אפוא עם הבגדים והתיבה שלי ל"הנובר", היכן שפאבל מתגורר. בראשי ניסיתי להיזכר מתי הייתי עם חנה במגורים שלו. (קשה מאד לכנות את זה איכשהו, מאחר וזה מקום באוויר ואינני יודעת איך לקרוא לזה). כמה זמן בערך אני אחפש? בין המון כניסות, מצאתי בכל זאת את הנכונה. לאחר מכן כבר היה לי קל להתמצא. פאבל מתגורר בקומה השלישית על דרגש וברגע שנעצרתי ליד אחד מהם חשבתי שזה כבר היה יכול להיות כאן, ראיתי על התקרה המקומרת ליד סמל טרזין, תמונתה של חנה. הנה זהו הדרגש של פאבל. כבר הכרתי את המקום. טיפסתי על הסולם, שלב אחד היה חסר וכמעט נפלתי. הנחתי את המטען על הדרגש והסתלקתי משם. חזרתי ל"בית חרושת לבירה", היו פחות אנשים אך רעש לא היה חסר. היה כבר חשוך לגמרי ובחצר רק דרך פתחים בגג ודרך שברי זכוכית בחלונות הגיעה אלומת אור. לקחתי מזוודה לכל יד ובזהירות לא למעוד מיהרתי ל"הנובר". נאלצתי באמת למהר, כי השעה 9 התקרבה. העברתי את החפצים ושוב מיהרתי, מתנשמת בכבדות, הביתה. לא יכולתי להמשיך בדרכי כי היא בדיוק נסגרה. היו אמורים לעבור כאן הילדים מפולניה ואף אחד לא הורשה לדבר עמם. חיכיתי כמו על מחטים, בשורה ראשונה, כיוון שחיכו לי בבית עוד שלוש מזוודות. שומרי הגטו הניסו את כל האנשים למרחק רב לתוך הרחוב, שאף אחד לא ידבר עם אף ילד. ועכשיו - נשמע רשרוש והופיעה תהלוכה צנועה, עם שומר גטו אחד בראש ואחד מאחוריה. באמצע ליד שורת הילדים הלך גרמני במדים. הסתכלתי בעיניים פעורות על הילדים המסכנים. הם היו מגולחי ראשים. היו להם כובעים מפרווה ומעילונים, בדיוק כאלה שלובשים ברוסיה. אני לא הייתי שם אף פעם אך אני חושבת שכך הם מתלבשים שם. כמעט לכולם, גם הגדולים וגם הקטנים, ילדים וילדות היו חצאיות ארוכות מבד עבה. לחלק מהם היה מגד דוד צהוב כמו לנו, בצד שמאל של החזה, לחלק בכלל לא היה ולחלק היה על הגב. זה נראה לי מחריד כי לא הייתי רגילה לראות את זה כך. הילדים עם הטלאי על גבם נראו לי כנידונים לקבל מכה נחרצת מאחור. זה היה כבר הרבה לאחר שעה 9 כאשר סחבתי את המזוודה הארוכה דרך אלף המדרגות לעליית הגג. הגענו למעלה והיה לי נורא קר. כל כך הרבה אנשים. האם אתרגל אליהם?

איטליה בטרזין (אין צורך בעריכה)

כל האנשים הצעירים מתגעגעים למרחבים התכולים של העולם הרחב. אך רק מעטים יודעים לממש תשוקה זו למציאות. שוב זה הבית מס' xi שידע ליצור בקסם - בין ארבע קוטלי החדר החשוך, פינת חמד, מלאת שמש של איטליה הקסומה. באמצעים צנועים, כמה פריטי כבסים מכובסים שנתלו בציוריות - הצליחו הבנות הכישרוניות ליצור התרשמות חזקה. אנו בצדק סקרנים לדעת לאיזה פינות עולם מרוחקות הדמיון של הנערות יעבירו ומקווים, שום איסור לא ימנע מהם לעשות כן.

"נודע לנו כי הנער בשם פטר גרוס, המתגורר ב- 414 ל בית מס' 4, נתפס ביום 17 בינואר 1944

ב- ז.ק.ק. התחנן לעוד קצת מרק. הנער היה לבוש במכנסיים קצרים, בגרביים ובסוודר בלי מגן דוד".

תתעמקו בכתוב לעיל מ"מגדבורג" - האם בכלל שווה להזכיר את זה? אינכם חושבים שבן ה- 11 היה מתגנב מהבית וקופא מקור בלבוש זה, עבור קצת מרק, אילו לא היה רעב? - ועל עבירה הזו צריך להענישו? האם זה אפשרי?
יל

אימה בכפרים שבקרפטו - רוסיה

בכפר בקרפטו-רוסיה בו נולדתי ועברתי ימי ילדותי חיים כ- 300 איש. מתוכם 200 רוסונים ו- 100 יהודים. הרוסונים עדיין פראים ואנלפבטים, לעומתם היהודים נמצאים בדרגה יותר גבוהה של השכלה. בין התושבים קיים שם רעב, במיוחד בין הרוסונים. וישנה אנטישמיות, שמתבטא בזה שרוסיני מנסה לרצוח יהודי רק על מנת לזכות ברכושו. אני רוצה להביא לכם דוגמא זעירה: חייתי אצל דוד שהיה אנוכי במיוחד. לילה אחד פרצו הרוסונים לחנותו וגנבו לו כל כספו שהיה בקופה הרושמת. לאחר מכן התגנבו לאט לחדר השינה בו נח דודי ומשפחתו. כאשר ראו שכולם ישנים, חיטטו וחפשו עוד תכשיטים. כאשר כבר לקחו את הכל, עלה רעיון בראשם להרוג את דודי. רק החליטו על כך, אחד מהם כוון וירה לתוך הפה הפעור של דודי. דודי מיד התעורר קפץ מהמיטה, קפץ על החלון ובאותו רגע השני ירה בגבו והוא נפל מהחלון. הוא היה כמובן בלי הכרה אך מישהו הזדמן ודאג לקרוא למכונית שלקחה את דודי למונקץ' לבית החולים הכי גדול בקרפטו- רוסיה. שם שכב חצי שנה אך הצליחו לרפאו. שיטה רגילה אחרת נוקמים הרוסונים כך, אם עוברים ליד בית בו מתגורר יהודי עשיר, פשוט מאוד מוציא גפרור, מדליק את הקש על הגג וכך נוצרת שריפה. לשיטה זו הייתי עדה כל לילה. איש לא יכול לתאר לעצמו לחיות בפחד מתמיד ולחכות כל לילה ולילה שתפרוץ שריפה מעל ראשו.

לינדה

מספסולי בית הספר

א.

לכל אחד יש דעה שונה על לחשנות (?) מישהו אומר שאם לא הייתה לחשנות בן האדם היה יודע יותר ומישהו שוב, שכאשר בן אדם "חלול", לחשנות היא דבר חיובי בזמן שנקראים ללוח. על רעיון חכם זה סנגרתי בהתלהבות עד לשנה שנייה של לימודי בחטיבת הביניים. אך מרגע שקרה לי דבר מאוד לא נעים, שאתאר לכם בקצרה להלן, הסרתי בזלזול את עמדותי זו וטענתי כי לחשנות לא צריכה להתקיים וכמובן שהתלמידים שלא הכינו עצמם - לא צריך לקרוא להם להיבחן. זה קרה במרץ, יום אחד לאחר יום הולדתי. אני ישבתי בהכנעה על ספסל בית הספר בשורה השלישית (היה לי חשוב ה"שלישית" כי איך שאומרים, זה לא היה בטווח מידי. בקיצור היה זה שביל הזהב האמצעי). כפי שכבר כתבתי, האני הצנוע שלי שהה בין כותלי בית הספר, אך מחשבותיי נדדו ליום אתמול, יום הולדתי - ובינתיים סביבי השתולל הפחד מלהיבחן. החושים שלי היו עסוקים בתיאור מהנה של עוגת האגוזים - בו בזמן שבסביבתי המורה חמור הסבר ערך מבחני עונשין. הנשמה המרחפת שלי התמוגגה מסימפוניית השמים התכלת ומהתעוררות הטבע וצהלה - ובינתיים סביבי ריחפו מעלי ענני הסכנה, כי תורי מגיע. ופתאום האני הצוהל שלי נתלש ונסחף לארץ, לאוזני הגיע קול גס: "מה קורה לך נובקובה, בבקשה אני קורא לך זו פעם השלישית ואם לא תעני לי מיד, ארשום לך הערה בספר הכיתה ובלתי מספיק מבלי להיבחן". אני כבר עם כל חושי במקום קמתי וגמגמתי: "בבקשה" והמורה בחומרה: "אז את כבר לא ישנה?" "לא" עניתי לו בקול רועד. "מה את יודעת על דג הקוד?" החמיר מורי. "דג קוד - דג קוד" אני ממצמצת בעיני בזהירות ותוך כדי עידוד לעבר חברותי סביבי, אך שומעת רק צחקוקים והתלחשויות. המשדר השחור איכשהו לא פועל. "אזי, זה מספיק לי. מחר שאביך יתייצב פה!" דופק עם עפרונו על השולחן ומסתכל לתוך הפנים אומללים שלי. "או שאת המתלחשת כל הזמן או שאת יושבת פסיבית לגמרי! מה אוכל דג הקוד, את יודעת?" צעק המורה הרשע, ונהנה מהמבוכה שלי. "דג הקוד

ניזון מ-... ניזון מ-....." אני מגמגמת ופתאום נשמה טובה אחת לוחשת לי ואני חוזרת אחריה במהירות ובלי לחשוב: "דג הקוד ניזון מלווייתנים!". בתמורה על השטויות שלי קבלתי התפרצות צחוק וטריקת דלת של המחנך היקר שלי, שהלך להתלונן עלי ישירות למנהל בית הספר.

ב.

הכיתה רועשת. המורה משתוללת, חיוורת מרב כעס היא צועקת על ילדה חמודה העומדת ליד הלוח. הילדה, שתלתליה הכהים נופלים על פניה הקטנים, עומדת ליד הלוח ומהרהרת. על מה? וודאי לא על מה שהמורה שאלה אותה. והמורה מתחילה: "אז תגידי לי, כמה רגלים יש לזבוב?" אבל לתלמידה לא בא לענות. הביטה למרחקים, אולי היא בדיוק רואה את אחיה באחו, מתעמל. אולי היא מקנאה בו. לבסוף לאחר פרק זמן היא נזכרת מה שהמורה שאלה אותה, הפנים שלה מחייכים ובעליזות היא עונה: "חמש". פני המורה קודרים ומשורות הספסלים נשמע גל צחוק. הילדה עם לחיים סמוקות עושה תנועה עם הראש. התלתלים שלה חוזרים למצחה ועיניה שוב רואות, שבחוף, שם באחו מתרוצץ לו כלב.
א.ו.ס.

מריבה

נחל קטן מהסלע
רץ לו במדרון
מתנגש עם החורשה
ומריבה פורצת ביניהם.

לך הנחל, על תחצה אותי
מתחננת החורשה
ומראה לנחל את השביל.

אך הנחל העקשן
שביל משלו פורץ בו.
א.ו.ס.

האלף-בית של טרזין (המשך שני)

ח חלטורות בטרזין מתקבלות בברכה, לכן הן בעבודה, המעידה על כך
ג גיסה מה- x₁ שלנו מדברת הכי הרבה, ואנו אוהבים אותה, והיא יודעת את זה
ה הוטרובה x₁ רוצה להוביל בכל, אך בביקורת שבת אין לה הרבה מזל
ו ואפילו יש לנו הרבה בעיות עם "צימרקה" גברת הוטרובה מופיעה, ומישהו כבר יעשה
ב בטוח, מה שלא תעשה או כן תעשה, בלי פרוטקציה לא תגיע להצלחה.
מהולנה

י ל ד ו ת י ת
כבר כילדה קטנה
מלאת דווקא הייתי
עם ילדות אמורה לשחק הייתי
אך הבנים יותר קסמו לי.

האבא תמיד כעס -
הילדה תדרדר כך,
כמה יותר הוא כעס,

אני תמיד אמרתי: דווקא לא.

אמי הטובה,
תמיד לצדי הייתה
אפילו היה בטענות נגדי,
היא את הצד שלי לקחה.

תמיד אמרה : אבא, אבא'לה
עזוב ילדתנו הקטנה,
כאשר תגדל, גם עם זה תפסיק.
גם אנו היינו צעירים
וההומור היה מטרוננו
מכל זה נשארו עתה
זיכרונות יפיפיים וצחוק.

הילדה

התחרות שלנו "עקבות בשלג"

התחרות שלנו: מי יכתוב את הספור הכי מוצלח על נושא : "עקבות בשלג"

פרסים : פרס ראשוןספר

פרס שני כובע ירוק מהודר (בלי הבעלים)

פרס שלישי זכאות ל"בונקו" (ולא יצטרך גם לנקות אותם)

"עקבות בשלג"

תאריך 22 בינואר. האלו, האלו, מאז ה- 21 בינואר נעדרת הנערה קווייטה סוקובה, בת 9 מ"נובה ווס" מחוז קר'בוקלאט. הנערה הנעדרת יצאה בבוקר לבית הספר המרוחק ועדיין לא שבה. קיים חשש כי נפלה לתוך סחף שלג שנוצר במקומות אלו. מי שמוצא עקבות של הנעדרת מתבקש להודיע על כך לתחנת הז'נדרמריה בקר'בוקלאט.

הודעה זו שמע גם שומר היער הזקן, בדיוק ברגע שקם מארוחת הבוקר שלו ומתכוון לסיור ביער. עם רובהו על כתפו, עטוף במעיל פרווה עבה, יצא וצעד בשלג הגבוה לכוון מכלאת הפסיונים, ומשאיר מאחוריו עקבות עמוקות, הראשונות שנוצרו בשטחי השלג הטרי שבדרך. בהגיעו למתקן האכלה הראשון, ראה עקבות מכל הכיוונים, של בעלי החיים ביער, שבחורף לא נשאר להם אלא לקבל מזון מידי. בהגיעו להסתעפות דרכים, משכו תשומת לבו עקבות זעירות של בן אדם. מיד נזכר להודעה מהבוקר והחל לעקוב אחריהן. העקבות שהיו בצפוף אחת אחר השנייה העידו על נעלים קטנות של ילדה, המחפשת בייאוש את השביל הנכון לביתה. הפיתולים וחזרה במעגלים של העקבות העידו על התרגשות ועייפות הילדה. ללא לאות צעד שומר היער בעקבות בשלג, נחרץ בדעתו למצוא את הילדה בכל מחיר. פתאום ראה במרחק מה נקודה כהה, הדומה לדמות אדם. בהתקרבו לילדה נטה ובדק האם רוח חיים בה. נשימות רפות ובלתי סדירות נתנו סימן זעיר לחיים. הוא זהה את הילדה הנעדרת לפי שם שעל עטיפת מחברתה שנשמטה מילקוטה. את הילדה העביר למוסדות המתאימים ובתוך תוכו בירך את העקבות שהובילוהו וכך בעצם הצילו חיי הילדה ממוות בטוח.

אדיטה

"עקבות בשלג"

"עקבות בשלג" סינן בין שיניו שוטר הכפר, ראשו בכפות ידיו ומועקה בלבו. "לעזאזל", לא נותנים רגע של מנוחה. כבר שמע לגלוגה של אשתו על שהוא לא יודע שום דבר. כעס צונן משתלט עליו ומיד לאחר מכן רחמים עצמיים, אבל דבר לא עוזר - לא בא רעיון לראשו. מחשבות מתרוצצות, נוגעות למיני אירועים בחייו, מדי פעם נעצרות, אך לא נתפסות. הוא מתחיל להתייאש וראשו כואב. לא, לא יתאמץ יותר בחשיבה, האם הם חפצים שיאבד

שפיעות דעתו? הוא יצפצף על זה. כן, ממש את המחשבה הזו, כי היא בדיוק מגרה את שיעולו - כאשר פתאום - רעיון מושיע! שוטר הכפר תופס עיפרון ומחברת ומתחיל לכתוב דבר מה מהר ובעצבנות. אפילו לא התרגש מכך כי מאחורי דלתו מחכים אנשים רבים ודופקים לו בדלת. סיים את כתיבתו. פניו המעוגלים התעגלו עוד יותר מהמחשבה כי לבנו הקטן יהיה נושא מצוין לכתיבת תחביר בשיעורי הבית שלו. מתח אבריו בשביעות רצון ופתח את הדלת.

"עקבות בשלג"

הרוח מיללת והשלג צונח ארצה חפשי
כפור עובר דרך הגוף המרוגש
לפנינו מישור רחב ידיים משתרע
ומחשבות נוגות עוברות בראשו של חייל.

עומד על המשמר ונזכר בזמנים ההם
שהיה עדיין בבית ונישק נערה בעלת השער השחור.
כשטיילו יחד במישורים המושלגים -
וכעת עומד הוא כאן עם כאב המשתק שפתייו.

אז, כאשר צעדו יחדיו זה ליד זו,
השאירו עקבות בדרך המושלגת, מאחוריהם
אז אהבו ויחד מאושרים היו,
וידעו רק, כי החיים הם כה, כה יפים.

עברה כבר שנה - איך הזמן רץ לו,
סביב שריקת הכדורים ושומעים את הכידונים,
ואתה עומד של המשמר, מטייל במישור רחב הידיים
ובלבך עצב וזיכרונות שווא.

בסיוור שלך מתגלות עקבות בשלג.
עתה עוקב אחריהן בנשימה עצורה,
הרי השלג מאדים בדם -
והנה חברך שוכב כאן ומסביב המולת יריות הרובים.

היום זה אתה ומחר אולי אני,
וכל זיכרונות על בית נשכחות,
הרי שבידי האל מופקד להיות או לא,
ורק רצון האל יחליט אם אתה תחיה אם לאו.
מהולנה

מה היא האהבה?
האהבה - היא כמו שירה,
רגעי אושר, רגעי מועקה,
הקטע החוזר נשמע בקול,
הסוף גובע בעצב.

או - איזה דבר אחר היא האהבה,
אולי אגרטל עם פרחים?
פרחים זוהרים שיפרחו,
אך כעבור זמן מה ינבלו.

למה כדאי בעצם לאהוב,
לצייר את החיים בוורוד,

לרגע בשגעון ואושר כך,
קרוע ואבוד אחר כך.
פטרה

ביקורת

"החתונה" מאת גוגול (אין צורך בעריכה)

זה יותר מחודש מציגים על הבמה הטרזייאנית את "החתונה" המפורסמת של גוגול. מה שנוגע לתפאורה ואביזרי הבמה - מאד יפה - בהתחשב בנסיבות ומגבלות הקיימות כאן. גם המשחק של כל אחד מהשחקנים היה בממוצע טוב. העלילה של המחזה עצמו הייתה די מלאת חיים. רווק זקן, איוון קוזמאץ' משתוקק להתחתן. כל יום מבקרת אותו השדכנית וממליצה בפניו על כל מיני כלות. יום אחד היא שוב מופיעה ומודיעה לו בהתלהבות, כי סוף סוף מצאה עבורו הכלה המתאימה. זו היא אגטה תיכונובנה, נערה עם נדוניה מכובדת, שתתאים למעמדו הוא. פתאום מתפרץ לבמה חברו של קוזמאץ', מקשיב לשיחתם בינו לשדכנית, מתחיל לשכנע את קוזמאץ' כי הגיע זמן שיתחתן, ושייגשו מיד לכלה. ולאחר שכנוע ממושך הוא סוף סוף מצליח. המערכה השנייה מתרחשת בדירתה של אגטה תיכונובנה. היא בדיוק משוחחת עם דודתה על איזה מהחתנים יהיה המתאים לה ביותר. לאמצע השיחה מתפרצת השדכנית ומתחילה להסביר לאגטה, איזה שידוכים מוצלחים השיגה עבורה, וכולם יבואו להציג עצמם בפניה בהקדם. דקות ספורות לאחר מכן צלצל הפעמון מודיע על ביקורם. שוררת התרגשות גדולה והגברות הולכות להחליף בגדים. החתנים בכללם הם דמויות מעניינות. מסכנה אגטה מבולבלת מכל זה ומהססת במי לבחור. לאחר שיחת שכנוע עם חברו - היא מחליטה על איוון קוזמאץ'. סוף סוף מגיעים לכך שקוזמאץ' מסכים להתחתן. אך כאשר נשאר לבדו, הופך את ההחלטה הנחרצת שלו, קופץ מהחלון ובורח. המשחק נראה לי די מאולץ. גלי הצחוק שהיו כאן בשפע לא הביאו על שפתי שום חיוך. לשחקנים הייתה כאן כוונה טובה להשכיח לקהל האנשים במשך השעתיים, שהם נמצאים בטרזין. גוגול התכוון להראות במחזהו כי לאיוון קוזמאץ' היה חשוב בעיקר שלכלתו תהיה נדוניה עשירה המתאימה למשרתו ומעמדו כיועץ החצר. ולאייבוביץ' היה חשוב כי הכלה תדע צרפתית. הכלה מבקשת כי חתנה יהיה מבין האצילים והיא דוחה בתוקף את הסוחר כמו שהיה אביה. גם הרצון החלש של איוון קוזמאץ' שבעצם לא יכול להחליט אם עליו להתחתן או לאו - הנו ביטוי אופייני לאופי לא יציב. אני מקווה כי המחזה הבא שייציגו כאן יידע לסחוף יותר עם עלילתו ובן אדם יוכל ביתר קלות להתחבר לתוכנו. הייתי שמחה מאד לו היו מציגים איזה מחזה מאת שקספיר.

מהולנה

"יומנו של פאבל בונדי"

הרצאתו של פאטיה פישל שבה את לבי במקוריותה. למרות שהוא טען כי מצא את יומנו של פאבל בונדי ברחוב, ומקריא לנו אותו כדי למצוא את בעליו, אני משוכנעת כי המדובר כאן הוא ביצירתו הוא, אפילו ביומנו שלו. אוצר המלים בו נכתב - מעורר התפעלות. כמובן שגם צורת ההגשה תרמה את שלה. באיזה מלודיות הוקראו למשל המילים "ילדתי, מריה". הקטע שהוכנס אודות פריץ הרברגר היה כה אמיתי ונורא שבקושי יכולתי לנשום. הריסת הכפר הצ'כי לידיעה, הוצאה להורג של כל הגברים, העברת הנשים למחנות ריכוז והילדים לבתי ספר מתקנים, מתוארים כך שהשומע נכנס וחי את החוויה הנוראה של אנשים אלו. זוהי יצירה אקספרסיוניסטית טהורה החודרת אפילו ללבו של השומע הכי אדיש. מזכירה לי לגמרי את יצירתו של יר"י וולקר. נכתבה באותה רוח התלהבות. נמצאים בה כל הנשמה וכל לבו של הסופר.

מרצי

הרעת המצב ב- וי

חברתנו לעבודה הנודעת, דונאשה מוליצקה, לאחרונה רדופה ע"י מכות גורל (נפילת הסולם

על ראשה וכו') נאלצה לעבור לבית החלמה, לרפוי ממחלת האנצפליטיס.
לאחר ערב נעים בביתנו הוצע לכבד זכרה בשתי דקות דומיה. מבטים חולמניים כווננו למערב.
תוך כדי השתיקה המרגשת פתאום צלצול של נפילת כף מהקומה השלישית.
מרתה מסבירה לנו, עם מבט של חפה מפשע, כי לא מדובר היה בהפרעה, להיפך, רצתה
לוודא שהשקט אכן אמיתי, וכאשר לא הייתה ברשותה סיכה כנדרש, השתמשה למדידת
השקט בכף מרק שלה.

.ט